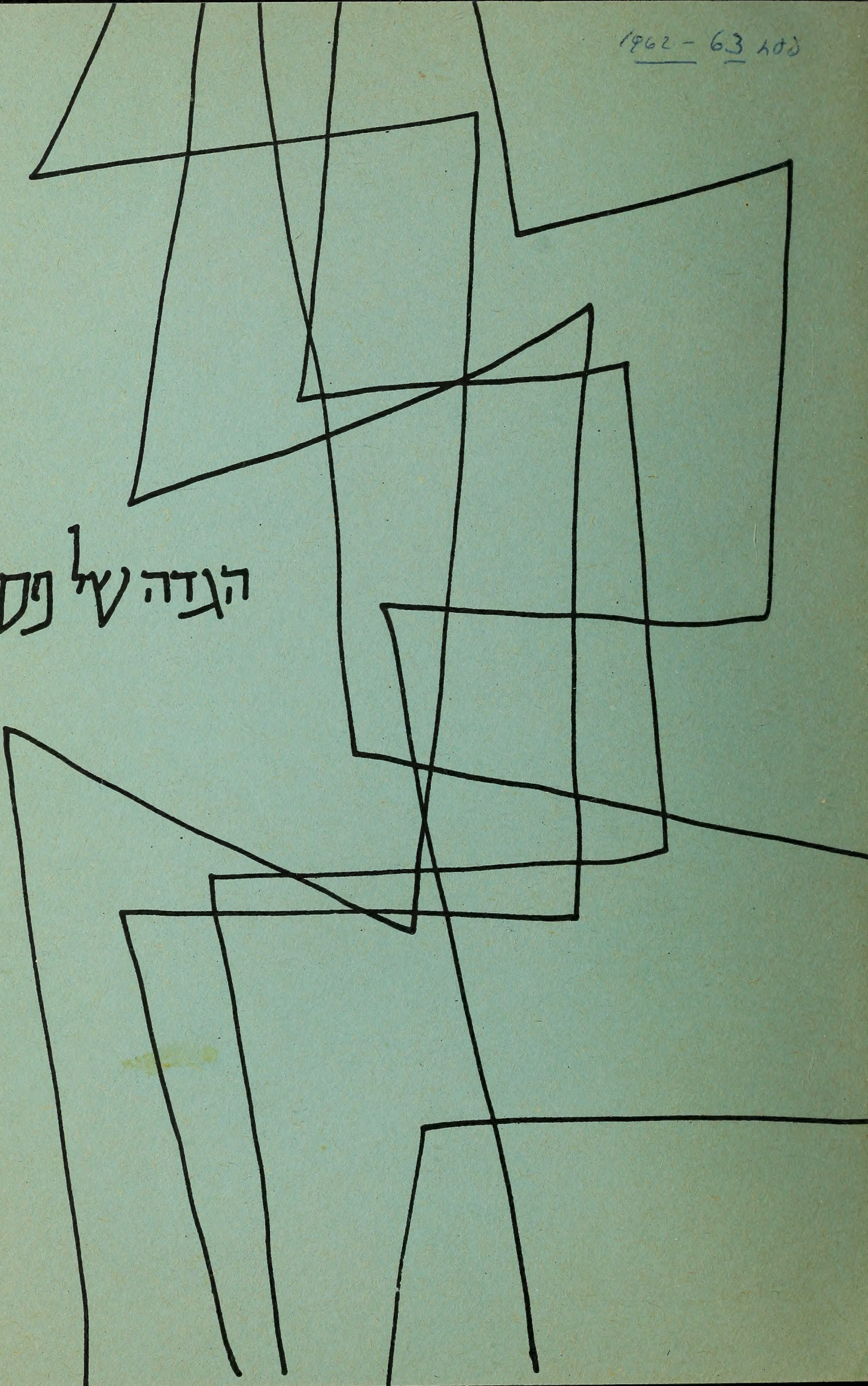
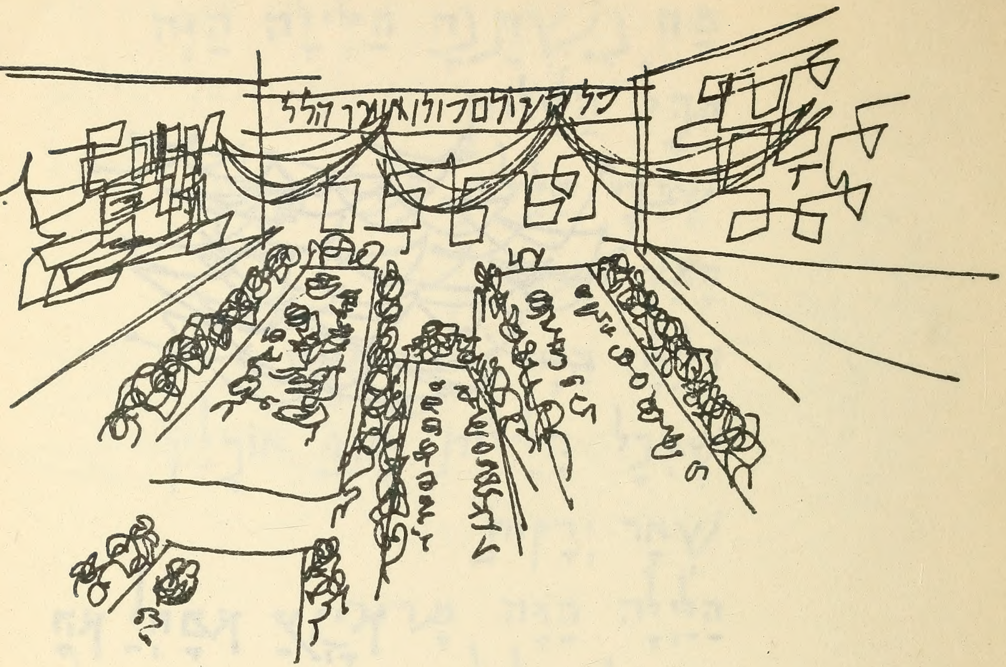
1962 - 63 פסח

הגדה של פסח

NEOT MORDECHAI

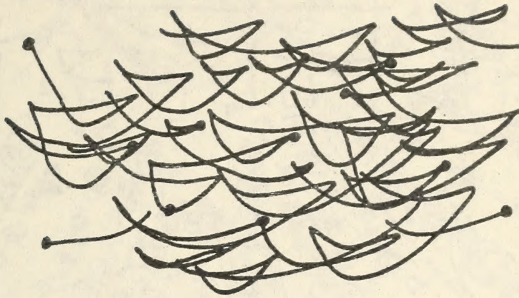

הִנְנִי מוּכָן וּמְזֻמָּן

לְקַיֵּם מִצְוַת עֲשֵׂה

וּלְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם

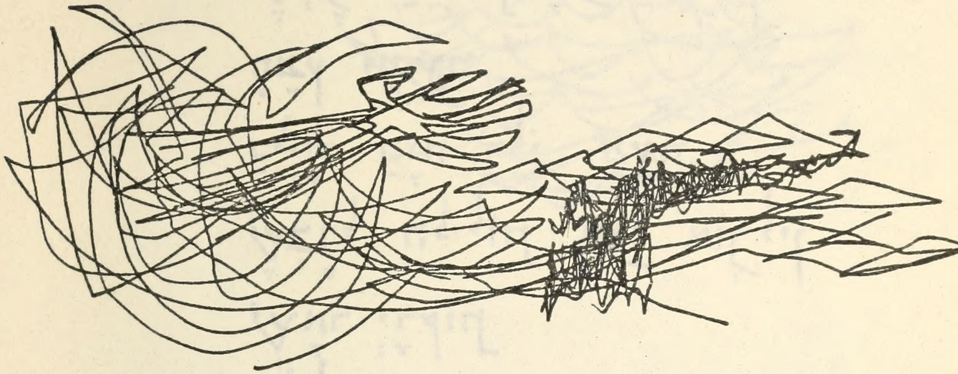
יַחַד עִם כָּל יִשְׂרָאֵל

הָא לַחְמָא עַנְיָא
דִּי אֲכָלוּ אַבְהָתָנָא
בְּאַרְעָא דְמִצְרָיִם
כָּל דִּכְפִין יֵיתֵי וְיֵכוֹל
כָּל דִּצְרִיךְ יֵיתֵי וְיִפְסַח
הָשַׁתָּא הָכָא
לְשָׁנָה הַבָּאָה בְּאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל
הָשַׁתָּא עַבְדֵי
לְשָׁנָה הַבָּאָה בְּנֵי חוֹרִין

מַה נִּשְׁתַּנָּה הַלַּיְלָה הַזֶּה
מִכָּל הַלֵּילוֹת
שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין
חָמֵץ וּמַצָּה
הַלַּיְלָה הַזֶּה כֻּלּוֹ מַצָּה
שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין
שְׁאָר יְרָקוֹת
הַלַּיְלָה הַזֶּה מָרוֹר
שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אֵין אָנוּ מַטְבִּילִין
אֲפִילוּ פַּעַם אֶחָת
הַלַּיְלָה הַזֶּה שְׁתֵּי פְעָמִים
שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין
בֵּין יוֹשְׁבִין וּבֵין מְסֻבִּין
הַלַּיְלָה הַזֶּה כֻּלָּנוּ מְסֻבִּין

כּוֹס רִאשׁוֹנָה נִשָּׂא לִיצִיאַת יִשְׂרָאֵל
מִגָּלוּת לְחֵרוּת מִשִּׁעְבּוּד לִגְאוּלָּה
לְחַיִּים!

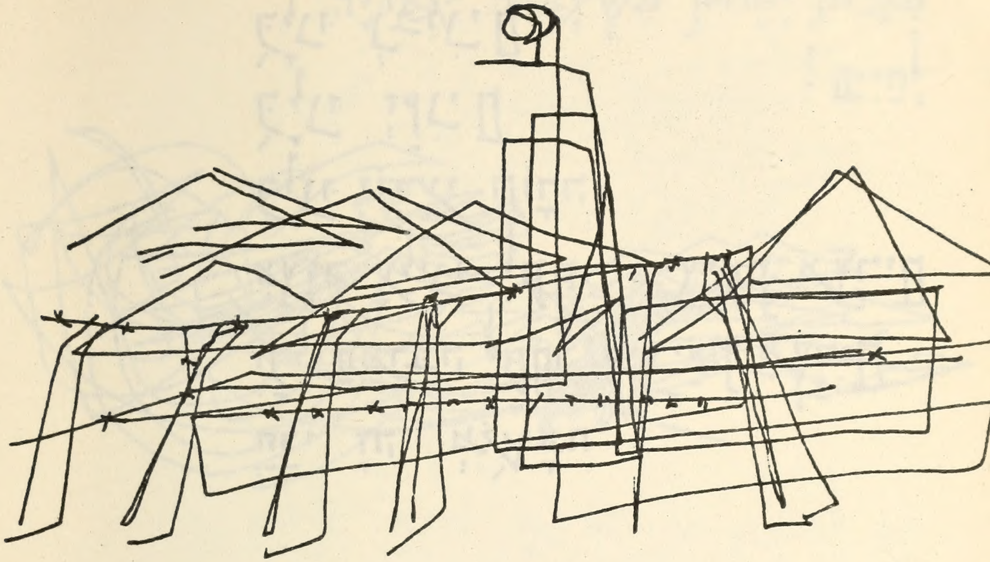

שירה

עֲבָדִים הָיִינוּ לְפַרְעֹה בְּמִצְרָיִם
וַיּוֹצִיאֵנוּ ה׳ אֱלֹהֵינוּ מִשָּׁם
בְּיָד חֲזָקָה וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה
וְאִלּוּ לֹא הוֹצִיא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא
אֶת אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרָיִם
הֲרֵי אָנוּ וּבָנֵינוּ וּבְנֵי בָנֵינוּ
מְשֻׁעְבָּדִים הָיִינוּ לְפַרְעֹה בְּמִצְרָיִם

וַאֲפִילוּ כֻּלָּנוּ חֲכָמִים
כֻּלָּנוּ נְבוֹנִים
כֻּלָּנוּ זְקֵנִים
כֻּלָּנוּ יוֹדְעֵי תּוֹרָה
מִצְוָה עָלֵינוּ לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם
וְכָל הַמַּרְבֶּה לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם
הֲרֵי זֶה מְשֻׁבָּח

מֵאָבוֹת אֶל בָּנִים דֶּרֶךְ כָּל הַדּוֹרוֹת
נִמְסַר דְּבַר יְצִיאַת מִצְרַיִם זִכָּרוֹן אֱנוֹשִׁי
אֲשֶׁר אֵינֶנּוּ מַחֲוִיר וְאֵינֶנּוּ דּוֹהֶה

בְּכָל דּוֹר וָדוֹר

חַיָּב אָדָם לִרְאוֹת אֶת עַצְמוֹ

כְּאִלּוּ הוּא יָצָא מִמִּצְרָיִם

אין לך שיא של הכרה היסטורית מרומם מזה
ואין לך התמזגות של יחיד וכלל
ברחבי כדור העולם ובעמקי הדורות
גדולה מאשר בצו פדגוגי זה:

אינני יודע יצירה ספרותית
יותר מחנכת
לתיעוב העבדות ולאהבת החרות
כספור השעבוד ויציאת מצרים
ואינני יודע שום זכרון עתיק
שכלו מופנה לקראת העתיד
שכלו סמל להווה ולעתידנו
כזכר ליציאת מצרים:
איזה יצר חרות עמוק טבוע בלב עם
שיכול היה באביב ימיו
ליצור יצירה גאונית כזאת
ולמסור אותה מדור לדור:

רַבָּן גַּמְלִיאֵל הָיָה אוֹמֵר
כָּל שֶׁלֹּא אָמַר שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים אֵלּוּ בְּפֶסַח
לֹא יָצָא יְדֵי חוֹבָתוֹ וְאֵלּוּ הֵן

פֶּסַח מַצָּה וּמָרוֹר

פֶּסַח שֶׁהָיוּ אֲבוֹתֵינוּ אוֹכְלִין
בִּזְמַן שֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ קַיָּם עַל שׁוּם מָה
עַל שׁוּם שֶׁפָּסַח הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא
עַל בָּתֵּי אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם
מַצָּה זוֹ שֶׁאָנוּ אוֹכְלִין עַל שׁוּם מָה
עַל שׁוּם שֶׁלֹּא הִסְפִּיק בְּצֵקָם
שֶׁל אֲבוֹתֵינוּ לְהַחֲמִיץ שֶׁנֶּאֱמַר
וַיֹּאפוּ אֶת הַבָּצֵק אֲשֶׁר הוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם
עֻגֹת מַצּוֹת כִּי לֹא חָמֵץ כִּי גֹרְשׁוּ מִמִּצְרַיִם
וְלֹא יָכְלוּ לְהִתְמַהְמֵהַּ וְגַם צֵדָה לֹא עָשׂוּ לָהֶם
מָרוֹר זֶה שֶׁאָנוּ אוֹכְלִין עַל שׁוּם מָה
עַל שׁוּם שֶׁמֵּרְרוּ הַמִּצְרִים
אֶת חַיֵּי אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם

מַעֲשֶׂה בְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ
וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה וְרַבִּי עֲקִיבָא
וְרַבִּי טַרְפוֹן
שֶׁהָיוּ מְסֻבִּין בִּבְנֵי בְרַק
וְהָיוּ מְסַפְּרִים בִּיצִיאַת מִצְרַיִם
כָּל אוֹתוֹ הַלַּיְלָה
עַד שֶׁבָּאוּ תַלְמִידֵיהֶם וְאָמְרוּ לָהֶם
רַבּוֹתֵינוּ
הִגִּיעַ זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁל שַׁחֲרִית

שירה

לֵיל שִׁמּוּרִים הוּא לַה'
לְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְדוֹרוֹתָם

וימת יוסף וכל אחיו וכל הדור ההוא
ובני ישראל פרו וישרצו וירבו
ויעצמו במאד מאד ותמלא הארץ אתם
ויקם מלך חדש על מצרים
אשר לא ידע את יוסף: ויאמר אל עמו
הנה עם בני ישראל רב ועצום ממנו
הבה נתחכמה לו פן ירבו
והיה כי תקראנה מלחמה ונוסף גם הוא
על שנאינו ונלחם בנו ועלה מן הארץ
וישימו עליו שרי מסים למען ענתו
בסבלתם ויבן ערי מסכנות לפרעה
את פתם ואת רעמסס:

שידה

וכאשר יענו אתו
כן ירבה וכן יפרץ

וַיָּקֻצוּ מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲבִדוּ מִצְרַיִם
אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּפָרֶךְ וַיְמָרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם
בַּעֲבֹדָה קָשָׁה בְּחֹמֶר וּבִלְבֵנִים
וּבְכָל עֲבֹדָה בַּשָּׂדֶה
אֵת כָּל עֲבֹדָתָם אֲשֶׁר עָבְדוּ בָהֶם בְּפָרֶךְ׃
וַיְצַו פַּרְעֹה לְכָל עַמּוֹ לֵאמֹר כָּל הַבֵּן הַיִּלּוֹד
הַיְאֹרָה תַּשְׁלִיכֻהוּ וְכָל הַבַּת תְּחַיּוּן

עֲבָדִים הָיִינוּ לְפַרְעֹה בְּמִצְרָיִם
וַיְצַו בַּיּוֹם הַהוּא אֶת הַנֹּגְשִׂים בָּעָם
וְאֶת שֹׁטְרָיו לֵאמֹר לֹא תֹאסִפוּן לָתֵת תֶּבֶן לָעָם
לִלְבֹּן הַלְּבֵנִים כִּתְמוֹל שִׁלְשֹׁם
הֵם יֵלְכוּ וְקֹשְׁשׁוּ לָהֶם תֶּבֶן וְאֶת מַתְכֹּנֶת
הַלְּבֵנִים אֲשֶׁר הֵם עֹשִׂים תְּמוֹל שִׁלְשֹׁם
תָּשִׂימוּ עֲלֵיהֶם לֹא תִגְרְעוּ מִמֶּנּוּ
כִּי נִרְפִּים הֵם וְעַל כֵּן הֵם צֹעֲקִים לֵאמֹר
נֵלְכָה נִזְבְּחָה לֵאלֹהֵינוּ

ויצאו נוגשי העם ושוטריו
ויאמרו אל העם לאמר כה אמר פרעה
אינני נותן לכם תבן
אתם לכו קחו לכם תבן מאשר תמצאו
כי אין נגרע מעבודתכם דבר
ויפץ העם בכל ארץ מצרים לקשש קש לתבן
והנוגשים אצים לאמר
כלו מעשיכם דבר יום ביומו
כאשר בהיות התבן
ויכו שוטרי בני ישראל אשר שמו עליהם
נוגשי פרעה לאמר מדוע לא כליתם
חקכם ללבן כתמול שלשום גם היום
ויבאו שוטרי בני ישראל ויצעקו לאמר
למה תעשה כה לעבדיך
תבן אין נתן לעבדיך
ולבנים אומרים לנו עשו
והנה עבדיך מכים

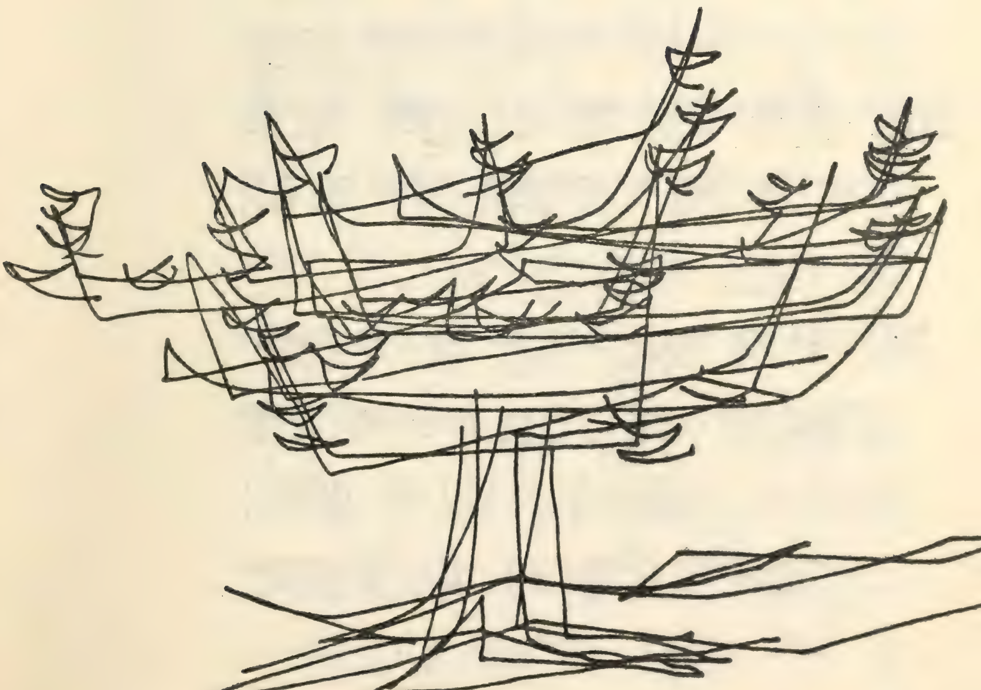
וַיְהִי בַּיָּמִים הָהֵם וַיִּגְדַּל מֹשֶׁה
וַיֵּצֵא אֶל אֶחָיו וַיַּרְא בְּסִבְלֹתָם
וַיַּרְא אִישׁ מִצְרִי מַכֶּה אִישׁ עִבְרִי מֵאֶחָיו
וַיִּפֶן כֹּה וָכֹה וַיַּרְא כִּי אֵין אִישׁ
וַיַּךְ אֶת הַמִּצְרִי וַיִּטְמְנֵהוּ בַּחוֹל
וַיֵּצֵא בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי
וְהִנֵּה שְׁנֵי אֲנָשִׁים עִבְרִים נִצִּים
וַיֹּאמֶר לָרָשָׁע לָמָּה תַכֶּה רֵעֶךָ
וַיֹּאמֶר מִי שָׂמְךָ לְאִישׁ שַׂר וְשֹׁפֵט
עָלֵינוּ הַלְהָרְגֵנִי אַתָּה אוֹמֵר כַּאֲשֶׁר הָרַגְתָּ
אֶת הַמִּצְרִי וַיִּירָא מֹשֶׁה וַיֹּאמַר
אָכֵן נוֹדַע הַדָּבָר ׃ וַיִּשְׁמַע פַּרְעֹה
אֶת הַדָּבָר הַזֶּה וַיְבַקֵּשׁ לַהֲרֹג אֶת מֹשֶׁה
וַיִּבְרַח מֹשֶׁה מִפְּנֵי פַרְעֹה וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ מִדְיָן
וְהָיָה רֹעֶה אֶת צֹאן יִתְרוֹ וַיִּנְהַג אֶת הַצֹּאן
אַחַר הַמִּדְבָּר וַיָּבֹא אֶל הַר הָאֱלֹהִים חֹרֵבָה
וַיַּרְא וְהִנֵּה סְנֶה בּוֹעֵר בָּאֵשׁ
וְהַסְּנֶה אֵינֶנּוּ אֻכָּל

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אָסֻרָה נָּא וְאֶרְאֶה
אֶת הַמַּרְאֶה הַגָּדֹל הַזֶּה מַדּוּעַ לֹא יִבְעַר הַסְּנֶה
וַיִּקְרָא אֵלָיו אֱלֹהִים מִתּוֹךְ הַסְּנֶה וַיֹּאמֶר
מֹשֶׁה מֹשֶׁה
וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי
וַיֹּאמֶר ה׳ רָאֹה רָאִיתִי אֶת עֳנִי עַמִּי
אֲשֶׁר בְּמִצְרָיִם וְאֶת צַעֲקָתָם שָׁמַעְתִּי
מִפְּנֵי נֹגְשָׂיו כִּי יָדַעְתִּי אֶת מַכְאֹבָיו
וְעַתָּה לְכָה וְאֶשְׁלָחֲךָ אֶל פַּרְעֹה מִמִּצְרָיִם
הָיָה מֹשֶׁה מְחַשֵּׁב בְּלִבּוֹ וְאוֹמֵר
שֶׁמָּא יִהְיוּ הַמִּצְרִים מְכַלִּים אֶת יִשְׂרָאֵל
לְפִיכָךְ הֶרְאָהוּ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא
אֵשׁ בּוֹעֶרֶת וּסְנֶה אֵינֶנּוּ אֻכָּל
אָמַר לוֹ כְּשֵׁם שֶׁהַסְּנֶה בּוֹעֵר בָּאֵשׁ וְאֵינֶנּוּ אֻכָּל
כָּךְ הַמִּצְרִים אֵינָם יְכוֹלִים לְכַלּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל
וַיֵּלֶךְ מֹשֶׁה וַיֶּאֱסֹף אֶת כָּל זִקְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה כֵּן אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא שָׁמְעוּ
אֶל מֹשֶׁה מִקֹּצֶר רוּחַ וּמֵעֲבֹדָה קָשָׁה

לֵךְ בֹּא מִצְרַיְמָה
וּבָאתָ אֶל הָעֲנִיִּים וְהָאֻמְלָלִים
אֶל כָּל הַנֶּאֱנָחִים וְהַנִּדְכָּאִים
וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כִּי עֲבָדִים הֵם
וְהֵם לֹא יָבִינוּ.
וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כִּי אֻמְלָלִים הֵם
וְהֵם לֹא יֵדְעוּ.
וְכִי גָדוֹל עָנְיָם וְנוֹרָא לַחֲצָם
וְהֵם לֹא יַאֲמִינוּ.
וּפָקַחְתָּ אֶת עֵינֵיהֶם בְּחוֹזֶק יָד
עַל כָּל לַחֲצָם וְעַל כָּל עָנְיָם וְגָאַלְתָּ אוֹתָם
וְעַם רַב יִמָּשֵׁךְ אַחֲרֶיךָ מִקֶּרֶב אַחֶיךָ
אֲשֶׁר לֹא יְדַעְתָּ וַאֲשֶׁר לֹא יְדָעוּךָ עוֹד
וּמִקֶּרֶב כָּל הָעָם מִסָּבִיב אֲשֶׁר רַע וּמַר לָהֶם
וְהָיִיתָ לְאַב הֲמוֹן אָדָם רַב וּלְרֹאשׁ שְׁבָטָיו
וְעָשִׂיתָ מִן הַתּוֹלָעִים אָדָם
וּמִן הָאָדָם עָם וּמֵעַפְרוֹת חוֹל אָרֶץ

הַיּוֹם אַתֶּם יוֹצְאִים

בְּחוֹדֶשׁ הָאָבִיב

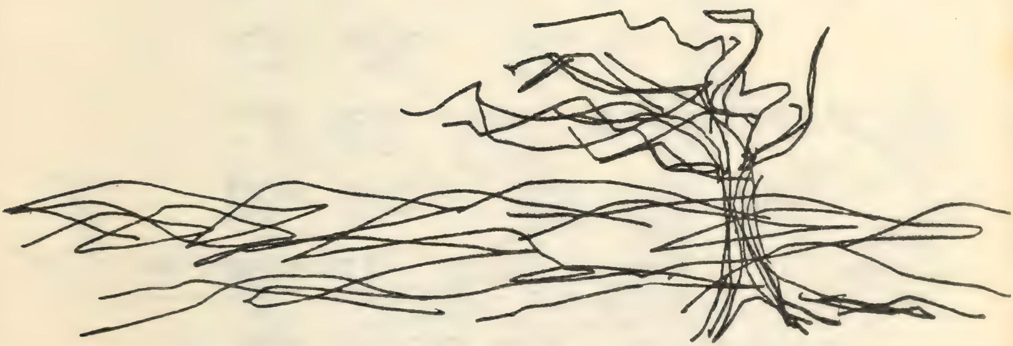
וְאָכְלוּ אֶת הַבָּשָׂר בַּלַּיְלָה הַזֶּה צְלִי אֵשׁ
וּמַצּוֹת עַל מְרֹרִים יֹאכְלֻהוּ.
וְכָכָה תֹּאכְלוּ אֹתוֹ מָתְנֵיכֶם חֲגֻרִים
נַעֲלֵיכֶם בְּרַגְלֵיכֶם וּמַקֶּלְכֶם בְּיֶדְכֶם
וַאֲכַלְתֶּם אֹתוֹ בְּחִפָּזוֹן
הַיּוֹם אַתֶּם יֹצְאִים בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב
וַיִּסְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מֵרַעְמְסֵס סֻכֹּתָה
כְּשֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף רַגְלִי הַגְּבָרִים לְבַד מִטָּף
וְגַם עֵרֶב רַב עָלָה אִתָּם וְצֹאן
וּבָקָר מִקְנֶה כָּבֵד מְאֹד
הַיּוֹם אַתֶּם יוֹצְאִים בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב
וַיִּשָּׂא הָעָם אֶת בְּצֵקוֹ טֶרֶם יֶחְמָץ
מִשְׁאֲרֹתָם צְרֻרֹת בְּשִׂמְלֹתָם עַל שִׁכְמָם
וַיֹּאפוּ אֶת הַבָּצֵק אֲשֶׁר הוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם
עֻגֹת מַצּוֹת כִּי לֹא חָמֵץ כִּי גֹרְשׁוּ מִמִּצְרַיִם
וְלֹא יָכְלוּ לְהִתְמַהְמֵהַּ וְגַם צֵדָה לֹא עָשׂוּ לָהֶם

שירה
הַיּוֹם אַתֶּם יוֹצְאִים בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב

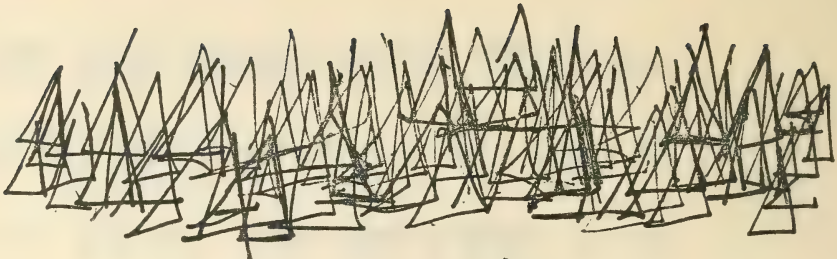
ויהי מקץ שלושים שנה
וארבע מאות שנה ויהי בעצם היום הזה
יצאו כל צבאות ה' מארץ מצרים
ויאמר משה אל העם

שירה

זכור את היום הזה
אשר יצאתם ממצרים
מבית עבדים

כיום שניה נשא לתועים במדבר
שדרכו עוד בדממה ויבאו לארצם
לחיים!

וַיֻּגַּד לְמֶלֶךְ מִצְרַיִם כִּי בָרַח הָעָם
וַיֵּהָפֵךְ לְבַב פַּרְעֹה וַעֲבָדָיו
אֶל הָעָם וַיֹּאמְרוּ
מַה זֹּאת עָשִׂינוּ
כִּי שִׁלַּחְנוּ אֶת יִשְׂרָאֵל מֵעָבְדֵנוּ
וַחֲמֻשִׁים עָלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם

שירה

זָכוֹר אֶת הַיּוֹם הַזֶּה
אֲשֶׁר יְצָאתֶם מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים

וַיֶּאְסֹר אֶת רִכְבּוֹ וְאֶת עַמּוֹ לָקַח עִמּוֹ
וַיְחַזֵּק ה׳ אֶת לֵב פַּרְעֹה מֶלֶךְ מִצְרַיִם
וַיִּרְדֹּף אַחֲרֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

בְּאוֹתָהּ שָׁעָה הָיָה מֹשֶׁה מַאֲרִיךְ בִּתְפִלָּה

אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא

יְדִידַי טוֹבְעִים בַּיָּם וְאַתָּה עוֹמֵד

וּמַרְבֶּה בִּתְפִלָּה לְפָנַי

אָמַר לְפָנָיו רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם

וּמָה בְּיָדִי לַעֲשׂוֹת

אָמַר לוֹ דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִסָּעוּ

וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת יָדוֹ עַל הַיָּם

וַיּוֹלֶךְ ה׳ אֶת הַיָּם בְּרוּחַ קָדִים עַזָּה

כָּל הַלַּיְלָה

וַיָּשֶׂם אֶת הַיָּם יַבָּשָׁה וְהַמַּיִם לָהֶם

חוֹמָה מִימִינָם וּמִשְּׂמֹאלָם

וַיִּרְדְּפוּ מִצְרַיִם אַחֲרֵיהֶם

כָּל סוּס פַּרְעֹה רִכְבּוֹ וּפָרָשָׁיו

אֶל תּוֹךְ הַיָּם

וַתִּקַּח מִרְיָם הַנְּבִיאָה אֲחוֹת אַהֲרֹן
אֶת הַתֹּף בְּיָדָהּ וַתֵּצֶאןָ כָל הַנָּשִׁים
אַחֲרֶיהָ בְּתֻפִּים וּבִמְחֹלוֹת
וַתַּעַן לָהֶם מִרְיָם

שירה
שִׁירוּ לַה' כִּי גָאֹה גָּאָה
סוּס וְרֹכְבוֹ רָמָה בַיָּם

בְּתֻפִּים וּבִמְחֹלוֹת
סוּס וְרֹכְבוֹ רָמָה בַיָּם
אָמַר אוֹיֵב אֶרְדֹּף אַשִּׂיג אֲחַלֵּק שָׁלָל
צָלְלוּ כַּעוֹפֶרֶת בְּמַיִם אַדִּירִים

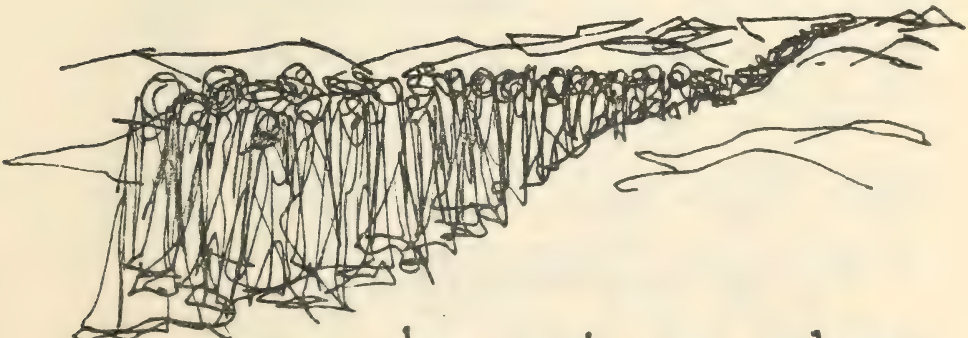
אוֹתָהּ שָׁעָה בִּקְּשׁוּ מַלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת
לוֹמַר שִׁירָה לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא
אָמַר לָהֶם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא

מַעֲשֵׂי יָדַי טוֹבְעִים בַּיָּם
וְאַתֶּם אוֹמְרִים שִׁירָה לְפָנַי
וַיַּסַּע מֹשֶׁה אֶת יִשְׂרָאֵל מִיַּם סוּף
וַיֵּצְאוּ אֶל מִדְבַּר שׁוּר
וַיֵּלְכוּ שְׁלֹשֶׁת יָמִים בַּמִּדְבָּר
וְלֹא מָצְאוּ מָיִם
וַיָּבֹאוּ מָרָתָה וְלֹא יָכְלוּ לִשְׁתּוֹת מַיִם מִמָּרָה
כִּי מָרִים הֵם וַיִּלֹּנוּ הָעָם עַל מֹשֶׁה לֵּאמֹר
מַה נִּשְׁתֶּה תְּנוּ לָנוּ מַיִם
לָמָּה זֶה הֶעֱלִיתָנוּ מִמִּצְרַיִם
לְהָמִית אוֹתִי וְאֶת בָּנַי וְאֶת מִקְנַי
בַּצָּמָא

וַיְהִי הָעָם כְּמִתְאֹנְנִים רַע
וְהָאסַפְסֻף אֲשֶׁר בְּקִרְבּוֹ הִתְאַוּוּ תַּאֲוָה
וַיָּשֻׁבוּ וַיִּבְכּוּ גַּם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ
מִי יַאֲכִלֵנוּ בָּשָׂר
זָכַרְנוּ אֶת הַדָּגָה אֲשֶׁר נֹאכַל בְּמִצְרַיִם חִנָּם
אֵת הַקִּשֻּׁאִים וְאֵת הָאֲבַטִּחִים וְאֶת הֶחָצִיר
וְאֶת הַבְּצָלִים וְאֶת הַשּׁוּמִים
וְעַתָּה נַפְשֵׁנוּ יְבֵשָׁה
אֵין כֹּל בִּלְתִּי אֶל הַמָּן עֵינֵינוּ
וַיִּסְעוּ מֵאֵילִם
וַיָּבֹאוּ כָּל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל מִדְבַּר סִין
וַיִּלּוֹנוּ כָּל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל מֹשֶׁה
וְעַל אַהֲרֹן בַּמִּדְבָּר וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
מִי יִתֵּן מוּתֵנוּ בְיַד ה׳ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם
בְּשִׁבְתֵּנוּ עַל סִיר הַבָּשָׂר בְּאָכְלֵנוּ לֶחֶם לָשֹׂבַע
כִּי הוֹצֵאתֶם אֹתָנוּ אֶל הַמִּדְבָּר הַזֶּה
לְהָמִית אֶת כָּל הַקָּהָל הַזֶּה בָּרָעָב

שירה

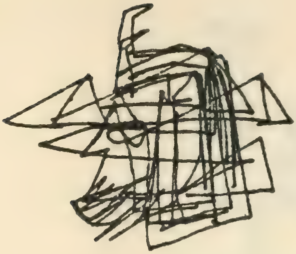
בצאת ישראל ממצרים
בית יעקב מעם לעז
היתה יהודה לקדשו ישראל ממשלותיו
הים ראה וינס הירדן יסב לאחור
ההרים רקדו כאילים גבעות כבני צאן
מה לך הים כי תנוס הירדן תסב לאחור
ההרים תרקדו כאילים גבעות כבני צאן
מלפני אדון חולי ארץ מלפני אלוה יעקב

כוס שלישית נשא לארץ זבת חלב ודבש
לזורעים בדמעה ברנה יקצרו
לחיים!

וְשַׁתִּי אֶת גְּבֻלְךָ
מִיַּם סוּף וְעַד יָם פְּלִשְׁתִּים
וּמִמִּדְבָּר עַד הַנָּהָר
כִּי הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה בָא שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ
לֹא כְאֶרֶץ מִצְרַיִם הִיא אֲשֶׁר יְצָאתֶם מִשָּׁם
אֲשֶׁר תִּזְרַע אֶת זַרְעֲךָ
וְהִשְׁקִיתָ בְרַגְלְךָ כְּגַן הַיָּרָק
וְהָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם עוֹבְרִים שָׁמָּה לְרִשְׁתָּהּ
אֶרֶץ הָרִים וּבְקָעוֹת
לִמְטַר הַשָּׁמַיִם תִּשְׁתֶּה מָּיִם
אֶרֶץ חִטָּה וּשְׂעֹרָה וְגֶפֶן וּתְאֵנָה וְרִמּוֹן
אֶרֶץ זֵית שֶׁמֶן וּדְבָשׁ
אֶרֶץ אֲשֶׁר לֹא בְמִסְכֵּנֻת תֹּאכַל בָּהּ לֶחֶם
לֹא תֶחְסַר כֹּל בָּהּ
אֶרֶץ אֲשֶׁר אֲבָנֶיהָ בַרְזֶל
וּמֵהֲרָרֶיהָ תַּחְצֹב נְחֹשֶׁת

וְהִיא שֶׁעָמְדָה לַאֲבוֹתֵינוּ וְלָנוּ

שֶׁלֹּא אֶחָד בִּלְבַד עָמַד עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ

אֶלָּא שֶׁבְּכָל דּוֹר וָדוֹר

עוֹמְדִים עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ

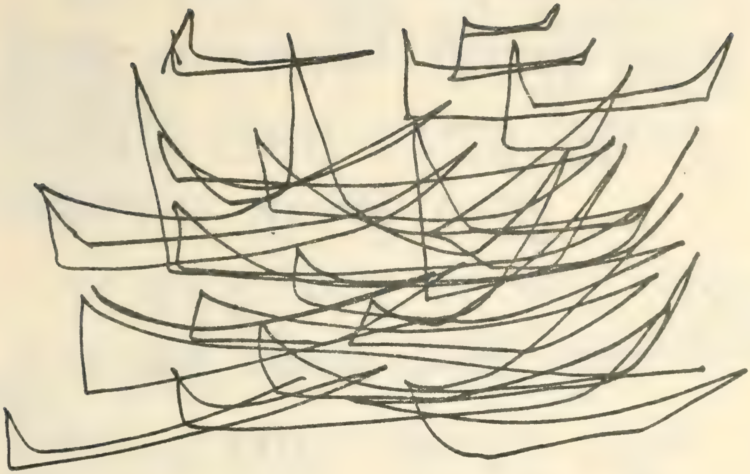

וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מַצִּילֵנוּ מִיָּדָם

פֶּתַע פִּתְאֹם יִתְנַעֵר דּוֹר עָזוּז וְגִבּוֹר
דּוֹר גִּבּוֹר מִלְחָמָה וְעֵינֵיהֶם בְּרָקִים
וּפְנֵיהֶם לְהָבִים וִידֵיהֶם לַחֲרָבוֹת
וְהִרְעִימוּ אַדִּירִים בְּקוֹלָם
קוֹל שִׁשִּׁים רְבָבָה קוֹל קוֹרֵעַ הַסְּעָרָה
וּבְנַהֲמַת הַמִּדְבָּר הַזּוֹעֵף יִתְחָרֶה
וּסְבִיבָם נִשְׂעָרָה וּסְבִיבָם נִזְעֲמָה

הֵם קוֹרְאִים אֲנַחְנוּ גִּבּוֹרִים
דּוֹר אַחֲרוֹן לְשִׁעְבּוּד וְרִאשׁוֹן לִגְאֻלָּה אֲנַחְנוּ
יָדֵנוּ לְבַדָּהּ יָדֵנוּ הַחֲזָקָה
אֶת כּוֹבֶד הָעוֹל מֵעַל גְּאוֹן צַוָּארֵנוּ פָּרְקָה

הַיּוֹם אַתֶּם יוֹצְאִים בְּחוֹדֶשׁ הָאָבִיב
אֶל אֶרֶץ טוֹבָה וּרְחָבָה
אֶל אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבַשׁ
וּתְהִי לָכֶם לְמוֹרָשָׁה

שירה

הַגֶּשֶׁם הַגֶּשֶׁם חָלַף הָלַךְ לוֹ
הָעֲנָנִים הִתְפַּזְּרוּ וְאֵינָם
הַשָּׂדוֹת מוֹרִיקִים וּמְשַׂגְשְׂגִים

כִּי הִנֵּה הַסְּתָיו עָבָר הַגֶּשֶׁם חָלַף הָלַךְ לוֹ
הַנִּצָּנִים נִרְאוּ בָאָרֶץ
עֵת הַזָּמִיר הִגִּיעַ וְקוֹל הַתּוֹר נִשְׁמַע בְּאַרְצֵנוּ

שירה

אֲנִי לְדוֹדִי וְדוֹדִי לִי
הוֹ יַיִן יַיִן יַיִן !

מַה דּוֹדֵךְ מִדּוֹד הַיָּפָה בַּנָּשִׁים
מַה דּוֹדֵךְ מִדּוֹד
דּוֹדִי צַח וְאָדוֹם דָּגוּל מֵרְבָבָה
מַרְאֵהוּ כַּלְּבָנוֹן בָּחוּר כָּאֲרָזִים
זֶה דוֹדִי וְזֶה רֵעִי בְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם

שירה

אָנָה הָלַךְ דּוֹדֵךְ הַיָּפָה בַּנָּשִׁים
אָנָה פָּנָה דוֹדֵךְ וּנְבַקְשֶׁנּוּ עִמָּךְ
דוֹדִי יָרַד לְגַנּוֹ לַעֲרוּגוֹת הַבֹּשֶׂם

שירה

יוֹנָתִי בְּחַגְוֵי הַסֶּלַע בְּסֵתֶר הַמַּדְרֵגָה
הַרְאִינִי אֶת מַרְאַיִךְ הַשְׁמִיעִנִי אֶת קוֹלֵךְ
כִּי קוֹלֵךְ עָרֵב וּמַרְאֵיךְ נָאוֶה

לְכָה דוֹדִי נֵצֵא הַשָּׂדֶה
נָלִינָה בַּכְּפָרִים נַשְׁכִּימָה לַכְּרָמִים
נִרְאֶה אִם פָּרְחָה הַגֶּפֶן
פִּתַּח הַסְּמָדַר הֵנֵצוּ הָרִמּוֹנִים

שירה

קוֹל דוֹדִי הִנֵּה זֶה בָּא
מְדַלֵּג עַל הֶהָרִים מְקַפֵּץ עַל הַגְּבָעוֹת

הִגִּיעַ לֵיל פֶּסַח

כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ אוֹמֵר הַלֵּל

כִּי בַּלַּיְלָה הַזֶּה אוֹצְרוֹת הַטְּלָלִים נִפְתָּחִים

גֶּשֶׁם חָלַף וּסְתָו עָבַר וְהַטַּל בְּעִתּוֹ נוֹצַר

לֵךְ לְשָׁלוֹם גֶּשֶׁם

דּוּדָאִים נָתְנוּ רֵיחַ בְּגִנַּת דּוֹדִים

בּוֹא בְּשָׁלוֹם טַל

כֹּחַ בְּרָקִים וְצִנּוֹרֵי שַׁחַק עָשׂוּ שְׁלִיחוּתָם

לֵךְ לְשָׁלוֹם גֶּשֶׁם

לְאוֹגֵר בְּקָצִיר גְּדוּלֵי חָצִיר

בּוֹא בְּשָׁלוֹם טַל

מֵרִיחַ מֵימֶיךָ נְשִׂאת שְׁפָלִים

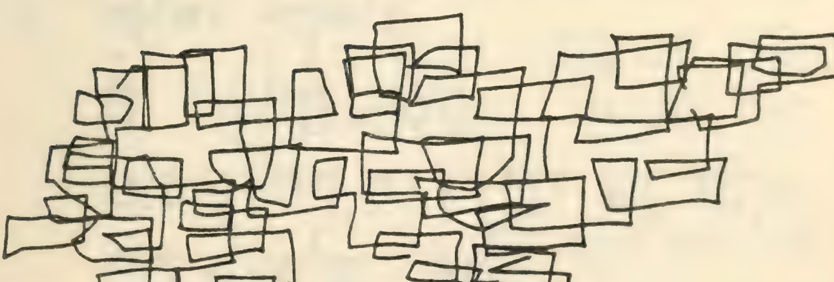
וּמָלְאוּ אֲסָמֶיךָ

לֵךְ לְשָׁלוֹם גֶּשֶׁם

נְעִים שְׂמָחוֹת פְּרִי עֵץ הָדָר עֵת יֵעָדֵר

בּוֹא בְּשָׁלוֹם טַל

בְּכוֹס הָרְבִיעִית נְבָרֵךְ עַל הַגֶּפֶן
וְעַל אֶרֶץ חֶמְדָּה וְטוֹבָה וּרְחָבָה
לֶאֱכוֹל מִפִּרְיָהּ וְלִשְׂבּוֹעַ מִטּוּבָהּ
נְבָרֵךְ עַל אֲשֶׁר נְגָאָלָנוּ
וְהִגַּעְנוּ לַלַּיְלָה זֶה לִשְׂמוֹחַ בּוֹ
וּלְהָסֵב בּוֹ שֶׁבֶת אַחִים גַּם יָחַד
כֵּן נַגִּיעַ לְמוֹעֲדִים
הַבָּאִים לִקְרָאתֵנוּ בְּשָׁלוֹם
שְׂמֵחִים בְּבִנְיָן וְשָׂשִׂים בַּעֲמָלֵנוּ
וּבְפִינוּ שִׁיר חָדָשׁ
עַל גְּאוּלָּתֵנוּ וּפְדוּת נַפְשֵׁנוּ

שירה

אַדִּיר בִּמְלוּכָה בָּחוּר כַּהֲלָכָה
גְּדוּדָיו יֹאמְרוּ לוֹ
לְךָ וּלְךָ לְךָ כִּי לְךָ לְךָ אַף לְךָ
לְךָ ה' הַמַּמְלָכָה כִּי לוֹ נָאֶה כִּי לוֹ יָאֶה

יָחִיד בִּמְלוּכָה כַּבִּיר כַּהֲלָכָה
לִמּוּדָיו יֹאמְרוּ לוֹ
לְךָ וּלְךָ לְךָ כִּי לְךָ לְךָ אַף לְךָ
לְךָ ה' הַמַּמְלָכָה כִּי לוֹ נָאֶה כִּי לוֹ יָאֶה

תַּקִּיף בִּמְלוּכָה תּוֹמֵךְ כַּהֲלָכָה
תְּמִימָיו יֹאמְרוּ לוֹ
לְךָ וּלְךָ לְךָ כִּי לְךָ לְךָ אַף לְךָ
לְךָ ה' הַמַּמְלָכָה כִּי לוֹ נָאֶה כִּי לוֹ יָאֶה

הִנֵּה יָמִים בָּאִים וְנִגַּשׁ חוֹרֵשׁ בַּקֹּצֵר
וְדֹרֵךְ עֲנָבִים בְּמֹשֵׁךְ הַזָּרַע
וְהִטִּיפוּ הֶהָרִים עָסִיס
וְכָל הַגְּבָעוֹת תִּתְמוֹגַגְנָה
וְשַׁבְתִּי אֶת שְׁבוּת עַמִּי יִשְׂרָאֵל
וּבָנוּ עָרִים נְשַׁמּוֹת וְיָשָׁבוּ
וְנָטְעוּ כְרָמִים וְשָׁתוּ אֶת יֵינָם
וְעָשׂוּ גַנּוֹת וְאָכְלוּ אֶת פְּרִיהֶם
וּנְטַעְתִּים עַל אַדְמָתָם
וְלֹא יִנָּתְשׁוּ עוֹד מֵעַל אַדְמָתָם

על גבע רם על ראש התל חליל רועה שם מחלל
מזמור חדש לישראל
ולרועה רק אהל בד ולו רק גדי גדי אחד
חד גדיא חד גדיא

קפץ ובא חתול בילל "פנו גם לי מקום בתל!"
"מיאו! לא אשב בטל!"
ענו השנים פה אחד "בחפץ לב חתול נכבד"
חד גדיא חד גדיא

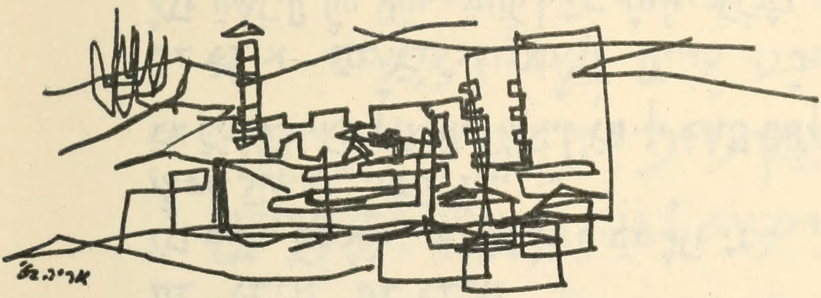
בא כלב הב צוהל שואל "האין גם לי מקום בתל
שמר אשמר יומם ולילל!"
ענו בזמר פה אחד "תן יד חבר הב לנו יד"
חד גדיא חד גדיא

ומי זה בא? שתיל מקל "חלקו חלקי גם לי בתל
אצמח לפרי אגדל לצל"
ענו בזמר פה אחד "פרי וצל כמה נחמד!"
חד גדיא חד גדיא

ואש יצאה ממאפל "יהי אור וחם ברגלי התל!
לקלות לצלות ולבשל"
ענו בזמר פה אחד "גם אור גם חם הנה בא גד"
חד גדיא חד גדיא

על גבע רם על ראש התל חרמש נוצץ ומצלצל
צלצל קציר לישראל
נעימה זמר פה אחד נגינה עמד בשיר הידד
חד גדיא חד גדיא

חֲסַל סִדּוּר פֶּסַח כְּהִלְכָתוֹ
כְּכָל מִשְׁפָּטוֹ וְחֻקָּתוֹ
כַּאֲשֶׁר זָכִינוּ לְסַדֵּר אוֹתוֹ
כֵּן נִזְכֶּה לַעֲשׂוֹתוֹ

שירה

זָךְ שׁוֹכֵן מְעוֹנָה
קוֹמֵם קְהַל עֲדַת מִי מָנָה
קָרֵב נַהֵל נִטְעֵי כַנָּה
פְּדוּיִם לְצִיּוֹן בְּרִנָּה

מוֹצִיא מַצָּה מָרוֹר כּוֹרֵךְ
שׁוּלְחָן עוֹרֵךְ

ציור וכתב אריה ולמן נאות מרדכי: הטכנ״ב /אופסט וכטהיימר רח׳ הרצל 14 טל. [illegible] חיפה